

په افغانستان کې د فساد په وړاندې د اصلاحاتو پرمختیا دوامداره تمرکز غواړي - د ملګرو ملتونو رپوټ

کابل، د ۲۰۱۹ کال د می ۲۰ مه - د ملګرو ملتونو یوه نوي رپوټ چې نن خپور شو موندلی چې، د فساد پر وړاندې د مبارزې د ستراتیژۍ د عملي کیدو په برخه کې د پرمختیا رامنځ ته کول پرلپسې هڅو او تمرکز ته اړتیا لري.

د افغانستان لپاره د ملګرو ملتونو ځانګړي استازي، ندامیچي یاماموتو وویل: "د فساد پر وړاندې مبارزه په ریښتیني ډول د افغانستان لپاره یوه اساسي اړتیا ده. ملګري ملتونه له فساد سره د مبارزې په برخه کې د افغانستان د پرمختګ هرکلی کوي، خو ټول افغان بنسټونه او د ټولني هره برخه باید هڅې وکړي، چې په افغانستان کې ریښتینولي، روڼتیا او حساب ورکول پراخ شي."

د فساد پر وړاندې د مبارزې په اړه د یوناما د دریم رپوټ عنوان دی 'د فساد په وړاندې د افغانستان مبارزه: د سولې او هوساینې لپاره اساس، چې پکې له فساد سره د مبارزې د اصلاحاتو په برخه کې د افغانستان پرمختګ ارزول شوی او په دې تړاو د افغان ادارو د ملاتړ په موخه د شویو سپارښتنو تحلیل وړاندې کوي، چې د هغو خلکو ژوند ورسره ښه شي، چې له دغې ننگونکې مسلي سره هره ورځ لاس ګریوان دي.

رپوټ کې دا توضیح شوی چې په څه ډول فساد په دوامدار ډول په افغانستان کې د ژوند په ټولو اړخونو اغیز کړېدی، په حکومتي ادارو یې د خلکو باور له منځه وړی او دغه هیواد ته یې د سولې او هوساینې راوړلو په وړاندې خنډ پېښ کړېدی.

"فساد د قانون حاکمیت کمزوری کوي او د لازياتو جرمونو لپاره لار هواروي. ورسره ځواکي یو داسې ناوړه حالت رامنځته کوي چې د معافیت کلتور ورسره وده مومي." ځانګړي استازي، چې د یوناما مشر هم دی زیاته کړه: "تر دې مهمه دا چې، فساد داسې کړی رامنځته کوي چې سولې خوځښتونه له خطر سره مخ کوي، په داسې حال کې چې د افغانستان د راتلونکې لپاره پر خبرو اترو ولاړه حل لاره باید د روڼوالي او عدالت پر بنسټ وي."

دا رپوټ ګڼې سپارښتنې وړاندې کوي او ښيي چې د فساد په وړاند مبارزه کې د حکومت روانو هڅو د ډیرو افغانانو په ژوند تر اوسه اغیز نه دی کړی. رپوټ دې پایلې ته رسېدلی چې، د پالیسي او قانوني اصلاحاتو سره سره، فساد اوس هم د افغانستان د سولې او اوږدمهاله سوکالی په لاره کې یو اساسي خنډ دی.

په راپور کې یوه مهمه سپارښتنه د افغانستان لپاره د اوږدې مودې ستراتیژۍ رامینځ ته کول دي چې، د اصلاحاتو د پخوانیو هڅو لاسته راوړني دوام ومومي او له فساد سره د مبارزې لپاره د خلکو مخ پر زیاتیدونکې لیوالتیا پیاوړې شي.

ندامیچي یاماموتو وویل: "ملګري ملتونه سړکال او تیرکال د افغان حکومت لخوا د یو لړ بنسټیزو اصلاحي ګامونو د پورته کیدو مننه کوي. مور حکومت د ورته نورو اصلاحاتو ترسره کولو ته هڅوو. راتلونکې ټاکنې د ترلاسه شویو تجربو د عملي کولو له اړخه یوه ازموینه ده."

ملګري ملتونه ژمن دي چې له فساد سره د مبارزې په برخه کې به له افغانستان سره خپل ملاتړ ته دوام ورکوي چې د ملګرو ملتونو د کنوانسیون په چوکاټ کې خپل مسؤلیتونه لا ښه پلي کړي، چې دې هیواد په ۲۰۰۸ کال کې منلی دی.

د فساد په وړاندې د ملګرو ملتونو کنوانسیون له دغې پېښې سره د مبارزې په برخه کې یوازینی نړیواله اړ وېستونکی قانوني وسیله ده. د کنوانسیون هر اړخیزه تگلاره او د هغه د ډیرو محتویاتو الزامیت له دې کنوانسیون څخه د نړیوالو ستونزو دحل لپاره یوه ځانګړې وسیله جوړوي. د ملګرو ملتونو اکثریت غړي د دې کنوانسیون غړیتوب لري.

بشپړ رپوټ د یوناما په ویبسایټ کې د لاسرسي وړ دی: <https://unama.unmissions.org/corruption>.

یوناما د افغانستان له خلکو او حکومت څخه سولې او ثبات ته د رسېدو لپاره ملاتړ کوي. د سیاسي ماموریت په توګه له خپل ماموریت سره سم، یوناما د شخړې مخنیوی او حل، د ونډې اخیستنې د زیاتېدو او ټولنیز یوالي او همدارنګه د سیمه ییزو همکاريو د پیاوړتیا ملاتړ کوي. دا ماموریت د اغیزمنې حکومتدارۍ ملاتړ کوي، ملي مالکیت او حساب ورکونکو بنسټونو ته چې بشري حقونو ته د درناوي پر بنسټ جوړ شوي، ملاتړ کوي. یوناما د استقلالیت، بې پرې والي او یوالي د اصل په پام کې نیولو سره د ډیپلوماتیکو اقداماتو په ګډون د شخړو د زیاتېدو او پراخېدو او مخنیوي په موخه 'د ښه نیت چارې' او نورو کلیدي خدمتونه برابروي. دا ماموریت د افغانانو پرمختګ او بشري لومړیتوبونو لپاره نړیوالې مرستې همغږي کوي.